Пралетары ўсіх краін, яднайцеся!
Камуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

СОВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ

ОРГАН ЦК КП(б) БЕЛАРУСІ, СОЎНАРКОМА І ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА СССР

№ 3 (7566)
СЕРАДА 5 СТУДЗЕНЯ 1944 г.

Цана 20 кап.

ЗАГАД

ВЯРХОЎНАГА ГАЛОЎНАКАМАНДУЮЧАГА

Генералу арміі ВАТУЦІНУ

Войскі 1-га УКРАІНСКАГА фронту ўчора, 31 снежня, у выніку імклівай атакі пяхоты і ўмелага абходнага манеўра танкавых злучэнняў, авалодалі абласным цэнтрам Украіны горадам і чыгуначным вузлом ЖЫТОМІР.

У баях за вызваленне горада ЖЫТОМІР вызначыліся войскі генерал-палкоўніка ГРЭЧКО, генерал-палкоўніка ЛЕСЕЛІДЗЕ, генерал-лейтэнанта ЧЭРНЯХОЎСКАГА і танкісты генерал-палкоўніка РЫБАЛКА.

Асабліва вызначыліся:

322 стралковая дывізія палкоўніка ЛЯШЧЭНКА, 336 стралковая дывізія палкоўніка ІГНАЧОВА, 129 Гвардзейская стралковая Чырвонасцяжная дывізія генерал-маёра БУШАВА, 395 стралковая Таманская дывізія палкоўніка ВАРАЖЫШЧАВА, 99 стралковая дывізія палкоўніка БАГДАНАВА, 350 стралковая дывізія генерал-маёра ВЕХІНА, 304 стралковая дывізія падпалкоўніка МУЗЫКІНА; 7 Гвардзейскі танкавы Кіеўскі корпус генерал-маёра танкавых войск ІВАНОВА, 9 механізаваны корпус генерал-маёра танкавых войск МАЛЫГІНА, 22 Гвардзейская мота-стралковая Фастаўская брыгада палкоўніка МІХАЙЛАВА 51 Гвардзейская танкавая Фастаўская брыгада падпалкоўніка НОВАХАЦЬКА 53 Гвардзейская танкавая Фастаўская брыгада палкоўніка АРХІПАВА. 91 асобная танкавая Фастаўская брыгада палкоўніка ЯКУБОЎСКАГА, 52 Гвардзейская танкавая Фастаўская брыгада палкоўніка ПЛЕСКО, 93 асобная танкавая брыгада палкоўніка ДАРАПЕЙ, 21 Гвардзейская танкавая брыгада падпалкоўніка ЯХРЫМЕНКА, 14 Гвардзейская танкавая брыгада маёра ПЯТРОВІЧ, 47 асобны Гвардзейскі танкавы полк палкоўніка МЕЛЬНІКАВА, 59 асобны танкавы Кіеўскі полк маёра ШЫШАКОВА, 1893 самаходны артылерыйскі Фастаўскі полк падпалкоўніка БАСАВА, 1831 самаходны артылерыйскі полк падпалкоўніка КУЛІКОВА, 1642 знішчальны супроцьтанкавы артылерыйскі полк маёра КАРТАШОВА, 1644 знішчальны супроцьтанкавы артылерыйскі полк маёра НАТАПІНАГА, 839 гаубічны артылерыйскі полк падпалкоўніка БАГАТЫРОВА, 525 мінамётны полк падпалкоўніка БОСЛАЎСКАГА, 3 артылерыйская дывізія генерал-маёра артылерыі САНЬКО, 12 мінамётная Кіеўская брыгада палкоўніка НЕМВА і 17 артылерыйская Кіеўска-Жытомірская дывізія генерал-маёра артылерыі ВОЛКІНШТЭЙН.

У азнаменаванне атрыманай перамогі злучэнням і часцям, якія вызначыліся ў баях за вызваленне горада ЖЫТОМІР, прысвоіць назву «ЖЫТОМІРСКІХ».

Надалей гэтыя злучэнні і часці называць:

322-я стралковая Жытомірская дывізія,
336-я стралковая Жытомірская дывізія,
129-я Гвардзейская стралковая Жытомірская Чырвонасцяжная дывізія,
99-я стралковая Жытомірская дывізія,
350-я стралковая Жытомірская дывізія,
304-я стралковая Жытомірская дывізія,
93-я асобная танкавая Жытомірская брыгада,
21-я Гвардзейская танкавая Жытомірская брыгада,
14-я Гвардзейская танкавая Жытомірская брыгада,
47-ы асобны Гвардзейскі танкавы Жытомірскі полк,
1831-ы самаходны артылерыйскі Жытомірскі полк,
1642-ы знішчальны супроцьтанкавы артылерыйскі Жытомірскі полк,
1644-ы знішчальны супроцьтанкавы артылерыйскі Жытомірскі полк,
839-ы гаубічны артылерыйскі Жытомірскі полк,
525-ы мінамётны Жытомірскі полк,
3-я артылерыйская Жытомірская дывізія,
9-ы механізаваны Жытомірскі корпус.

395-ю стралковую Таманскую дывізію, 7-ы Гвардзейскі танкавы Кіеўскі корпус, 22-ю Гвардзейскую мота-стралковую Фастаўскую брыгаду, 51-ю Гвардзейскую танкавую Фастаўскую брыгаду, 53-ю Гвардзейскую танкавую Фастаўскую брыгаду, 91-ю асобную танкавую Фастаўскую брыгаду, 52-ю Гвардзейскую танкавую Фастаўскую брыгаду, 59-ы асобны танкавы Кіеўскі полк, 1893-і самаходны артылерыйскі Фастаўскі полк, 12-ю мінамётную Кіеўскую брыгаду і 17-ю артылерыйскую Кіеўска-Жытомірскую дывізію, якія неадназарова вызначыліся ў баях супроць нямецкіх захопнікаў, прадставіць да ўзнагароджання ордэнамі ЧЫРВОНАГА СЦЯГУ.

Сёння, 1 студзеня, у 21 гадзіну сталіца нашай Радзімы МАСКВА ад імя Радзімы салютуе нашым доблесным войскам, якія вызвалілі горад ЖЫТОМІР,—дваццаццю артылерыйскімі залпамі з двухсот дваццаці чатырох гармат.

За выдатныя баявыя дзеянні АБ'ЯЎЛЯЮ ПАДЗЯКУ ўсім кіруемым Вамі войскам, якія ўдзельнічалі ў баях за вызваленне горада ЖЫТОМІР.

Вечная слава героям, паўшым у барацьбе за свабоду і незалежнасць нашай Радзімы!

Смерць нямецкім захопнікам!

Вярхоўны Галоўнакамандуючы
Маршал Совецкага Саюза
І. СТАЛІН.

1 студзеня 1944 года.

ЗАГАД

Вярхоўнага Галоўнакамандуючага

Генералу арміі ВАТУЦІНУ

Войскі 1-га УКРАІНСКАГА фронта сёння, 3 студзеня, у выніку імклівага наступлення танкавых злучэнняў і пяхоты, штурмам авалодалі горадам НОВАГРАД-ВАЛЫНСКІ — буйным чыгуначным вузлом і важным апорным пунктам абароны немцаў.

У баях за авалоданне горадам НОВАГРАД-ВАЛЫНСКІ вызначыліся войскі генерал-лейтэнанта ПУХАВА, генерал-маёра КІРУХІНА і танкісты генерал-маёра танкавых войск АНІКУШКІНА.

Асабліва вызначыліся:

140 стралковая Сібірская Ноўгарад-Северская дывізія генерал-маёра КІСЯЛЁВА, 149 стралковая дывізія палкоўніка ОРЛОВА, 287 стралковая дывізія генерал-маёра ПАНКРАТАВА, 111 танкавая брыгада палкоўніка ГРАНОЎСКАГА, 162 танкавая брыгада падпалкоўніка ШАЛЫГІНА, 175 танкавая брыгада палкоўніка ПЯТУШКОВА, 20 мота-стралковая брыгада генерал-маёра ІЛЬІНА, 1829 самаходны артылерыйскі полк маёра КАРАЛЕВА і 41 самаходны артылерыйскі полк падпалкоўніка СЯДОВА.

У азнаменаванне атрыманай перамогі злучэнням і часцям, якія вызначыліся ў баях за вызваленне горада НОВАГРАД-ВАЛЫНСКІ, прысвоіць назву «НОВАГРАД-ВАЛЫНСКІХ».

Надалей гэтыя злучэнні і часці называць:

149-я стралковая Новаград-Валынская дывізія,
287-я стралковая Новаград-Валынская дывізія,
111-я танкавая Новаград-Валынская брыгада,
162-я танкавая Новаград-Валынская брыгада,
175-я танкавая Новаград-Валынская брыгада,
20-я мота-стралковая Новаград-Валынская брыгада.
1829-ы самаходны артылерыйскі Новаград-Валынскі полк,
41-ы самаходны артылерыйскі Новаград-Валынскі полк

140-ю стралковую Сібірскую Ноўгарад-Северскую дывізію, якая другі раз вызначылася ў баях з нямецкімі захопнікамі, прадставіць да ўзнагароджання ордэнам ЧЫРВОНАГА СЦЯГУ.

Сёння, 3 студзеня, у 20 гадзін сталіца нашай Радзімы МАСКВА ад імя Радзімы салютуе нашым доблесным войскам, якія вызвалілі горад НОВАГРАД-ВАЛЫНСКІ,— дванаццаццю артылерыйскімі залпамі з ста дваццаці чатырох гармат.

За выдатныя баявыя дзеянні АБ'ЯЎЛЯЮ ПАДЗЯКУ ўсім кіруемым Вамі войскам, якія ўдзельнічалі ў баях за вызваленне горада НОВАГРАД-ВАЛЫНСКІ.

Вечная слава героям, паўшым у барацьбе за свабоду і незалежнасць нашай Радзімы!

Смерць нямецкім захопнікам!

Вярхоўны Галоўнакамандуючы
Маршал Совецкага Саюза
І. СТАЛІН.

3 студзеня 1944 года.

УКАЗ ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА СССР

Аб прысваенні звання Героя Совецкага Саюза беларускім партызанам

За ўзорнае выкананне ўрадавых заданняў у барацьбе супроць нямецка-фашысцкіх захопнікаў у тыле праціўніка і праяўленыя пры гэтым адвагу і геройства і за асаблівыя заслугі ў развіцці партызанскага руху ў Беларусі прысвоіць званне **Героя Совецкага Саюза** з уручэннем ордэна **Леніна** і мядалі **«Залатая Звязда»**:

1. **Азончыку** Аляксандру Сямёнавічу.
2. **Барыкіну** Емельяну Ігнацьевічу.
3. **Захараву** Івану Кузьмічу.
4. **Зябніцкаму** Нікалаю Васільевічу.
5. **Ісачэнка** Аляксандру Лаўрэнцьевічу.
6. **Кляшчову** Аляксею Ефімавічу.
7. **Кожар** Ілью Паўлавічу.
8. **Каралёву** Нікалаю Філіпавічу.
9. **Котчанка** Фёдару Пятровічу.
10. **Лівенцову** Віктару Ільічу.
11. **Луніну** Барысу Нікалаевічу.
12. **Манковічу** Сцяпану Сцяпанавічу.
13. **Маркаву** Фёдару Грыгор'евічу.
14. **Мачульскаму** Раману Наумавічу.
15. **Сікорскаму** Сяргею Іванавічу.
16. **Цімчук** Івану Мацьвеевічу.
17. **Ціткову** Івану Філіпавічу.
18. **Ціхаміраву** Владзіміру Андрэевічу.
19. **Чарнышову** Васілю Ефімавічу.

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР **М. КАЛІНІН.**
Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР **А. ГОРКІН.**

Масква, Крэмль. 1 студзеня 1944 г.

ПРЫВІТАННІ БЕЛАРУСКАМУ НАРОДУ

У сувязі з 25-годдзем БССР на імя беларускага народа паступаюць прывітальныя тэлеграмы ад брацкіх рэспублік і грамадскіх арганізацый. Апрача ўжо надрукаваных атрыманы тэлеграмы ад Прэзідыума Вярхоўнага Совета, Соўнаркома і ЦК КП(б) Украінскай ССР, ад партыйных і совецкіх арганізацый Грузінскай, Армянскай, Карэла-Фінскай, Башкірскай рэспублік і другіх арганізацый.

НОВАГОДНЯЯ ПРАМОВА СТАРШЫНІ ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА СССР тав. М. І. КАЛІНІНА на 1944 год

Дарагія таварышы!

Грамадзяне Совецкага Саюза! Рабочыя і работніцы! Калгаснікі і калгасніцы! Совецкая інтэлігенцыя! Байцы, камандзіры і палітработнікі Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота! Партызаны і партызанкі! Жыхары совецкіх раёнаў, часова захопленых нямецка-фашысцкімі акупантамі! Віншую вас з наступаючым Новым Годам.

Таварышы, трэці раз сустракае наша краіна новы год ва ўмовах жорсткай барацьбы з нямецкім фашызмам. Усе інтарэсы і думы нашага народа звязаны з вайной, а народная энергія і імкненні накіраваны да адной вялікай патрыятычнай мэты — да хутчэйшага выгнання ворага за межы Совецкага Саюза, да перамогі над нямецкімі захопнікамі.

Зусім натуральна, што сёння, у дзень наступаючага новага года, кожны совецкі грамадзянін пытаецца ў сябе — што намі зроблена за прайшоўшы год і ў першую чаргу на фронце барацьбы з нямецкімі захопнікамі? Трэба проста сказаць—зроблена многа. Вядома, гэта менш, чым наша жаданне—поўнасцю ачысціць совецкую тэрыторыю ад фашысцкіх разбойнікаў; але ўсё-ж нашы ваенныя поспехі вялікія.

Мінулы год быў годам карэннага пералому ў ходзе вайны. Пачатак 1943 года азнаменаваўся гістарычнай перамогай нашых войск пад Сталінградам, а лета—другой буйнай перамогай пад Курскам і Белгарадам.

У выніку наступальных аперацый Чырвонай Арміі дзве трэці часова занятай немцамі тэрыторыі вызвалены ад ворага. Чырвоная Армія поўнасцю вызваліла ад немцаў Краснадарскі і Стаўрапольскі краі; Калмыкію і Кабардына-Балкарыю; Варонежскую, Курскую, Растоўскую, Смаленскую, Сталінградскую абласці. Вызвалена ад нямецкай кабалы левабярэжная Украіна з яе вялікімі па ліку насельніцтва і прамысловаму значэнню абласцямі: Сталінскай, Варашылаўградскай, Харкаўскай, Палтаўскай, Сумскай, Чарнігаўскай. Ачышчана ад немцаў большая частка Днепрапятроўскай і Запарожскай абласцей з абласнымі цэнтрамі Днепрапятроўскам і Запарожжам. Вызвалена таксама частка Кіеўскай, Кіраваградскай, Жытомірскай і Нікалаеўскай абласцей.

Звыш трыццаці раёнаў Гомельскай, Магілеўскай, Віцебскай і Палескай абласцей Беларусі і абласны цэнтр—горад Гомель ачышчаны ад нямецкіх захопнікаў.

Гэта гаворыць аб сур'ёзным паражэнні германскай арміі на совецкім фронце на працягу 1943 года.

Адным з сур'ёзных поспехаў нашай Чырвонай Арміі за мінулы год бясспрэчна з'яўляецца фарсіраванне Дняпра, вызваленне горада Кіева, стварэнне і пашырэнне плацдарма на правабярэжнай Украіне. Немцы асабліва чапляюцца за Днепр, як важнейшы рубеж абароны, але Чырвоная Армія збівае іх з гэтых пазіцый і нясупынна гоніць на Захад да совецкіх граніц, глыбока ўклініваючыся ў нямецкую абарону.

Удары, нанесеныя Чырвонай Арміяй фашысцкім захопнікам, патроху выцвярожваюць галовы не толькі нямецкаму камандаванню, але і ўсёй кіруючай зграі гітлераўцаў. Забыты Урал, бакінская нафта, страчаны смак да акружэння Масквы, і, што асабліва знамянальна, сваёй лепшай стратэгіяй немцы сталі лічыць «эластычнае адступленне», «укарачэнне лініі фронта». Такое тлумачэнне правала ваенных планаў немцаў варта смеху; але, відаць, у германскага камандавання лепшага тлумачэння няма. А на няма, як гаворыцца, і суду няма. Што-ж да так званага нямецкага «эластычнага адступлення», дык Чырвоная Армія добра ведае, што ні аднаго метра совецкай зямлі немец добраахвотна не пакідае, яго прыходзіцца ва ўпартых баях выбіваць з совецкай тэрыторыі, што з дня на дзень і робіць наша армія.

Вернымі памочнікамі Чырвонай Арміі з'яўляюцца нашы слаўныя партызаны і партызанкі. Яны робяць вялікую справу, бязлітасна знішчаючы ворага.

Справядлівасць патрабуе сказаць, што поспехі Чырвонай Арміі на фронце ў многім забяспечаны самаадданай працай совецкіх людзей на фабрыках і заводах, у шахтах і рудніках, на транспарце і ў сельскай гаспадарцы. Рабочыя, калгаснікі, совецкая інтэлігенцыя, усе народы Совецкага Саюза працавалі ў гэтым годзе з яшчэ большым поспехам, забяспечваючы сваю армію ўсім неабходным. І лепшай узнагародай за энергію, энтузіязм і праяўленне высокага патрыятычнага абавязку совецкіх людзей у працы з'яўляецца ацэнка работы совецкага тыла, дадзеная Вярхоўным Галоўнакамандуючым Маршалам Совецкага Саюза таварышам Сталіным.

У гэтым годзе паралельна з ударамі Чырвонай Арміі нашы саюзнікі таксама вялі няспынную барацьбу з нямецка-фашысцкімі войскамі. Англа-амерыканскія войскі выгналі немцаў з Паўночнай Афрыкі, Сіцыліі, Сардыніі, Корсікі. Зараз барацьба перанесена ў Паўднёвую Італію, дзе саюзныя войскі няўхільна прасоўваюцца наперад да сталіцы Італіі—Рыму. Эфектыўна працавала англа-амерыканская авіяцыя, разбураючы ваенна-прамысловыя аб'екты Германіі.

Самы моцны саюзнік Германіі ў Еўропе — Італія капітуліравала, а італьянскі народ усё больш і больш уцягваецца ў барацьбу з немцамі.

Сумесная барацьба супроць нямецкага фашызма прывяла да цеснага палітычнага зблізкэння саюзнікаў.

Маскоўская Канферэнцыя, якая адбылася ў канцы кастрычніка гэтага года, у якой прынялі ўдзел міністры замежных спраў Злучаных Штатаў Амерыкі, Англіі і Совецкага Саюза, забяспечыла далейшае дзелавое збліжэнне саюзнікаў і праклала шлях да сустрэчы кіраўнікоў саюзных краін.

З 28 лістапада па 1 снежня адбылася Канферэнцыя кіраўнікоў трох саюзных дзяржаў — Старшыні Совета Народных Камісараў СССР таварыша Сталіна, Прэзідэнта Злучаных Штатаў Амерыкі пана Рузвельта, Прэм'ер-міністра Вялікабрытаніі пана Чэрчыля — у Тэгеране. Нарада ўвайшла ў гісторыю, як Тэгеранская канферэнцыя трох вялікіх дзяржаў свету.

Сапраўды, Тэгеранская канферэнцыя з'яўляецца найвялікшай падзеяй нашых дзён, гістарычнай вехай у барацьбе з нямецкім агрэсарам. Усе намаганні немцаў, каб раз'еднаць свабодалюбівыя народы, лопнулі. Кіраўнікі трох вялікіх дзяржаў прышлі да поўнай згоды ў справах вайны і міру. Прышлі іменна да таго, чаго прагнуць спакутаваныя пад прыгнётам нямецкага бота народныя масы ў акупіраваных краінах.

Вялікім укладам у справу барацьбы з нямецкай агрэсіяй з'яўляецца заключаны нядаўна паміж Совецкім Саюзам і Чэхаславацкай рэспублікай дагавор аб дружбе, узаемнай дапамозе і пасляваенным супрацоўніцтве.

Як бачыце, таварышы, нашы поспехі за 1943 год велізарныя. Але для поўнай перамогі над ворагам усім нам неабходна як на фронце, так і ў тыле, следуючы закліку правадыра, напружыць усе сілы, энергію і волю для дасягнення гэтай мэты.

Таварышы! Грамадзяне і грамадзянкі Совецкага Саюза! Байцы, камандзіры і палітработнікі! Па даручэнню Совецкага Урада і Цэнтральнага Камітэта нашай партыі віншую Вас з Новым Годам!

Таварышы! Сёння войскі 1-га Украінскага фронта ўзялі горад Жытомір.

Няхай жыве наша Чырвоная Армія, якая, пад правадырствам Маршала Совецкага Саюза таварыша Сталіна, у новым 1944 годзе нанесе канчатковы ўдар фашысцкім захопнікам і поўнасцю ачысціць ад іх тэрыторыю Совецкага Саюза!

З Новым Годам, таварышы!

Масква, Крэмль.

Таварышу СТАЛІНУ

Дарагі Іосіф Вісарыёнавіч!

Вам, мудраму правадыру і палкаводцу, вялікаму другу беларускага народа, арганізатару і натхніцелю нашых перамог, у дзень 25-годдзя Беларускай Совецкай Социялістычнай Рэспублікі ўрачыстае пасяджэнне Гомельскага абласнога і гарадскога Советаў дэпутатаў працоўных сумесна з рэспубліканскімі партыйнымі, совецкімі і грамадскімі арганізацыямі і прадстаўнікамі Чырвонай Арміі ад імя ўсяго беларускага народа, партызан і партызанак, воінаў Чырвонай Арміі шле сваё шчырае гарачае прывітанне і пажаданне здароўя і многіх год жыцця на карысць нашай Радзімы.

Глыбокай удзячнасцю і бязмежнай адданасцю напоўнены сэрцы беларускага народа да Вас, наш дарагі правадыр і настаўнік. Вы, таварыш Сталін, разам з Леніным адкрылі нашаму народу шлях да свабоднага і шчаслівага жыцця. На працягу сваёй шматвяковай гісторыі беларускі народ вёў жорсткую барацьбу з рознымі іншаземнымі захопнікамі за сваю нацыянальную незалежнасць, за сваю культуру, за сваю мову. І толькі 25 год назад упершыню ў гісторыі, у выніку Вялікай Кастрычніцкай Социялістычнай рэвалюцыі пад кіраўніцтвам партыі Леніна—Сталіна, пры дапамозе брацкага рускага народа беларускі народ утварыў сваю дзяржаву.

З імем вялікага Леніна, з Вашым, таварыш Сталін, імем звязаны ўсе важнейшыя этапы дзяржаўнага будаўніцтва Беларускай Совецкай Социялістычнай рэспублікі. У цяжкія годы грамадзянскай вайны Вы арганізавалі і ўзначалілі барацьбу беларускага народа супроць нямецкіх і польскіх акупантаў, якія імкнуліся задушыць маладую Совецкую рэспубліку, Вы прывялі народ да перамогі.

Пры Вашых, таварыш Сталін, штодзённай увазе і клопатах Беларусь за годы совецкай улады перамагла векавую адсталасць і ператварылася ў рэспубліку з развітай прамысловасцю, перадавой калгаснай сельскай гаспадаркай. З года ў год расла, падымалася і багацела Совецкая Беларусь. Працавіты беларускі народ пры брацкай дапамозе рускага народа дабіўся небачанага росквіту народнай гаспадаркі, сваёй культуры, навукі і мастацтва. Няўхільна рос матэрыяльны дабрабыт працоўных. Беларускі народ жыў шчаслівым і радасным жыццём.

Пад Вашым, таварыш Сталін, мудрым кіраўніцтвам беларускі народ ажыццявіў сваю запаветную мару—з'яднаўся ў адзінай беларускай дзяржаве, роўным сярод роўных у вялікім Саюзе Совецкіх Социялістычных Рэспублік. Толькі ў адзінай сям'і народаў Совецкага Саюза беларускі народ стаў гаспадаром свайго жыцця.

Моцная і непарыўная сувязь беларусаў з вялікім рускім народам. Брацкая дружба ўсіх народаў нашай Радзімы, створаны воляй народаў, згуртаваны Вялікай Руссю адзіны і непарушны Совецкі Саюз—вось крыніца нашых сіл, нашага росту, нашых перамог, залог існавання Совецкай Беларусі.

Будаўнічая, творчая праца беларускага народа была перарвана вераломным, зладзейскім нападам нямецкіх захопнікаў на нашу свяшчэнную Радзіму. Запалалі беларускія гарады і вёскі, аблілася крывёю беларуская зямля. Грудамі развалін, папялішчамі, шыбеніцамі пакрылі праклятыя немцы нашу родную зямлю. Крывавыя гітлераўскія каты твораць жудасныя злачынствы, грабяжы і гвалтаванні. Яны расстрэльваюць, вешаюць і спальваюць жыўцом мірнае насельніцтва — старых, жанчын і дзяцей. Сотні тысяч бязвінных чалавечых жыццяў загублены фашысцкімі выродкамі. Многія тысячы людзей угнаны ў нямецкае рабства. Нямецкія бандыты разбураюць культурныя каштоўнасці і гістарычныя помнікі нашага народа. Нязлічоныя беды, бязмернае гора перажывае беларускі народ пад ярмом нямецкіх акупантаў.

Нячуванымі зверствамі, тэрорам, карамі і здзекамі нямецкія каты імкнуліся зламаць волю свабодалюбівага беларускага народа, паставіць яго на калені, надзець ярмо нямецкай няволі і прымусіць быць вечнымі рабамі нямецкіх разбойнікаў.

Але пралічыўся вораг у сваіх крывавых замыслах, не ўдалося і ніколі не ўдасца гітлераўцам пакарыць, заняволіць наш народ. Па Вашаму, таварыш Сталін, баявому закліку свабодалюбівы беларускі народ са зброяй у руках узняўся на барацьбу з адвечным ворагам—нямецкімі захопнікамі. Больш двух год гераічны беларускі народ пад Вашым, таварыш Сталін, кіраўніцтвам мужна змагаецца з лютым ворагам — гітлераўскай Германіяй,—адстойваючы сваю чэсць, свабоду і незалежнасць социялістычнай Радзімы.

Сотні тысяч лепшых сыноў Беларусі разам з рускімі, украінцамі і другімі вялікімі народамі Совецкага Саюза гераічна змагаюцца на франтах Айчыннай вайны.

Беларускія рабочыя на заводах і фабрыках, эвакуіраваных у глыб краіны, удзень і ўночы куюць зброю для Чырвонай Арміі. Калгаснікі ў вызваленых раёнах Беларусі дапамагаюць Чырвонай Арміі харчаваннем. Беларуская інтэлігенцыя аддае ўсе сілы і веды вялікай справе барацьбы з нямецкімі акупантамі. У тыле ворага на беларускай зямлі з нябачанай сілай разгарэлася ўсенародная партызанская вайна. Сотні тысяч гітлераўскіх разбойнікаў знайшлі сабе пагібель ад караючай рукі народных мсціўцаў — беларускіх партызан і партызанак. Доблесныя партызаны і партызанкі громяць тылы праціўніка, наносяць самыя моцныя ўдары па камунікацыях нямецкай арміі, усімі сіламі дапамагаюць Чырвонай Арміі разграміць нямецкіх захопнікаў.

25-ю гадавіну існавання Беларускай Совецкай Социялістычнай рэспублікі беларускі народ сустракае ў абстаноўцы пераможнага наступлення гераічнай Чырвонай Арміі на франтах Айчыннай вайны. Пад Вашым, таварыш Сталін, кіраўніцтвам ідзе масавае выгнанне гітлераўскіх ордаў за межы нашай Радзімы. Ідзе вялікая бітва за вызваленне нашай роднай Беларусі. Вызвалена ўжо шмат раёнаў Беларусі, амаль поўнасцю вызвалена Гомельская вобласць з горадам Гомель—буйнейшым цэнтрам рэспублікі. Беларускі народ непахісна верыць, што недалёк той час, калі пад Вашым, таварыш Сталін, кіраўніцтвам уся Беларусь будзе ачышчана ад крывавых нямецкіх захопнікаў.

Мы запэўняем Вас, дарагі таварыш Сталін, што аддадзім усе сілы, не пашкадуем жыцця свайго для дасягнення канчатковага разгрому і выгнання ворага з совецкай зямлі. Нашы сэрцы поўны непагаснай нянавісці да заклятага ворага. Мы прымусім немцаў адказаць спаўна за ўсе іх жудасныя злачынствы і зладзеянні. Незлічоныя раны, нанесеныя немцамі нашай Совецкай Беларусі. Але мы запэўняем Вас, наш дарагі правадыр і настаўнік, што прыкладзем усе сілы, стараанні, аддадзім усю энергію, каб узняць з руін і папялішчаў нашы гарады і вёскі, фабрыкі, заводы і калгасы. Мы адновім нашу прамысловасць і транспарт, нашы інстытуты і школы, тэатры і бібліятэкі. Пад Вашым кіраўніцтвам і пры Вашай бацькоўскай дапамозе мы зноў ператворым нашу Совецкую Беларусь у свабодны і цудоўны край, вернем шчасце і радасць народу.

Прыміце-ж, родны Іосіф Вісарыёнавіч, нашу бязмежную ўдзячнасць і сардэчнае прывітанне ад усяго беларускага народа.

Жадаем Вам, наш любімы настаўнік, бацька і друг, доўгіх год жыцця на карысць і шчасце народаў нашай Айчыны.

Слава Вам, таварыш Сталін, вялікі Маршал нашых перамог!

Слава гераічнай Чырвонай Арміі—нашай вызваліцельніцы!

Няхай жыве партыя Леніна—Сталіна — натхніцель і арганізатар пераможнай барацьбы супроць нямецкіх захопнікаў!

Няхай жыве несакрушальная Сталінская дружба народаў!

Няхай жыве Беларуская Совецкая Социялістычная Рэспубліка!

Няхай жыве з'яднаны Вялікай Руссю магутны і несакрушальны Саюз Совецкіх Социялістычных Рэспублік!

(Прынята 1 студзеня 1944 года на ўрачыстым пасяджэнні Гомельскага абласнога і гарадскога Советаў дэпутатаў працоўных сумесна з рэспубліканскімі партыйнымі, совецкімі і грамадскімі арганізацыямі і прадстаўнікамі Чырвонай Арміі, прысвечаным 25-й гадавіне Беларускай Совецкай Социялістычнай Рэспублікі).

ПРЭЗІДЫУМУ ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БЕЛАРУСКАЙ СОВЕЦКАЙ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ РЭСПУБЛІКІ

Прэзідыум Вярхоўнага Совета СССР шле свае гарачае прывітанне рабочым, калгаснікам, інтэлігенцыі і ўсім працоўным Беларусі ў дзень слаўнай гадавіны—дваццаціпяцігоддзя Беларускай Совецкай Социялістычнай Рэспублікі.

Працоўныя Беларусі, заваяваўшы ў жорсткай барацьбе з нямецкімі захопнікамі і бела-палякамі свабоду і незалежнасць, за дваццаць пяць год Совецкай улады пры брацкай дапамозе народаў Совецкага Саюза дабіліся вялікіх поспехаў у гаспадарчым і культурным будаўніцтве, у павышэнні свайго матэрыяльнага дабрабыту. Па праву Беларуская Совецкая Социялістычная Рэспубліка заняла ў сям'і другіх Совецкіх Рэспублік пачэснае месца перадавой ордэнаноснай Рэспублікі. Пры Совецкай уладзе беларускія землі былі з'яднаны ў адзінай беларускай дзяржаве.

Гітлераўскія орды, задаўшыся мэтай заняволіць народы Совецкага Саюза, парушылі мірную працу беларускага народа, заліваюць крывёю беларускія землі, уводзяць у нямецкае рабства тысячы беларусаў, чыняць нябачаныя жорсткасці над беларускім народам.

Але выпаўшыя на долю беларускага народа выпрабаванні не зламалі яго волі да барацьбы з заклятым ворагам. Беларускі народ разам з усімі народамі Совецкага Саюза вядзе ўпартую барацьбу з ненавіснымі захопнікамі. Сыны беларускага народа гераічна змагаюцца ў радах Чырвонай Арміі і ў партызанскіх атрадах супроць нямецка-фашысцкіх катаў, помсцячы за мукі і пакуты сваіх жонак, дзяцей і матак.

Недалёк час, калі доблесная Чырвоная Армія пад правадырствам Маршала Совецкага Саюза таварыша Сталіна поўнасцю ачысціць беларускую зямлю ад ненавіснага ворага, вызваліць працоўных Беларусі ад нямецка-фашысцкага рабства.

Прэзідыум Вярхоўнага Совета СССР выказвае цвёрдую ўпэўненасць у тым, што беларускі народ, які з чэсцю выконвае свой абавязак перад Радзімай, пасля выгнання фашысцкай нечысці сваёй самаадданай працай у найкарацейшы тэрмін адновіць разбураную ворагам народную гаспадарку Беларусі.

Няхай жыве Беларуская Совецкая Социялістычная Рэспубліка!

Няхай жывуць доблесныя сыны беларускага народа, якія гераічна змагаюцца з нямецка-фашысцкімі захопнікамі за вызваленне Радзімы!

ПРЭЗІДЫУМ ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА САЮЗА СОВЕЦКІХ СОЦЫЯЛІСТЫЧНЫХ РЭСПУБЛІК.

ДА БЕЛАРУСКАГА НАРОДА

Браты і сёстры! Воіны Чырвонай Арміі, партызаны і партызанкі, рабочыя, сяляне і інтэлігенты, слаўныя сыны і дочкі беларускага народа!

Сёння, 1 студзеня 1944 года, споўнілася 25 год з дня ўтварэння Беларускай Совецкай Соцыялістычнай Рэспублікі. У гэты знамянальны дзень Прэзідыум Вярхоўнага Совета, Совет Народных Камісараў Беларускай ССР і Цэнтральны Камітэт Комуністычнай партыі (большэвікоў) Беларусі шлюць вам словы сардэчнага прывітання і звяртаюцца з баявым заклікам.

На працягу шматвяковай гісторыі беларускі народ вёў жорсткую барацьбу з іншаземнымі захопнікамі за сваю нацыянальную незалежнасць, культуру і свабоду. І толькі чвэрць веку таму назад у выніку Вялікай Кастрычніцкай Соцыялістычнай рэволюцыі, пад кіраўніцтвам партыі Леніна — Сталіна, пры брацкай дапамозе вялікага рускага народа беларускі народ утварыў сваю совецкую дзяржаву.

Упершыню за ўсю шматвяковую гісторыю быў пакладзены пачатак беларускай дзяржаўнасці.

У першыя-ж дні існавання совецкай улады злейшыя ворагі беларускага народа — нямецкія разбойнікі кінуліся на маладую Совецкую Беларускую рэспубліку, каб задушыць яе, заўладаць беларускай зямлёй, заняволіць наш народ, адабраць у яго свабоднае жыццё, яго незалежнасць і шчаслівую будучыню.

Пры брацкай дапамозе вялікага друга і абаронцы беларусаў — рускага народа, пад кіраўніцтвам Леніна і Сталіна беларускі народ разграміў і выгнаў са сваёй зямлі нямецкіх захопнікаў. Магутнымі ўдарамі Чырвонай Арміі і партызан былі разгромлены і выгнаны польскія інтэрвенты, якія імкнуліся заняволіць Совецкую Беларусь.

Беларускі народ, пад мудрым кіраўніцтвам партыі Леніна—Сталіна, у непарушным саюзе совецкіх рэспублік, згуртаваных Вялікай Руссю, прыступіў да стварэння новага і светлага жыцця.

Ён працаваў над тым, каб наша Радзіма была прыгожай і дужай, каб яна была багатай і квітнеючай, каб лёгка і вольна дыхалася ў ёй працоўнаму чалавеку.

Пры штодзённай увазе і клопатах таварыша Сталіна Беларусь за годы совецкай улады перамагла сваю векавую адсталасць і стала рэспублікай з развітай прамысловасцю, перадавой калгаснай сельскай гаспадаркай. Пры брацкай дапамозе вялікага рускага народа Совецкая Беларусь дабілася магутнага росквіту народнай гаспадаркі, культуры, навукі, мастацтва. Няўхільна ўзнімаўся матэрыяльны дабрабыт працоўных. Народ стаў жыць шчаслівым і радасным жыццём.

У жыцці беларускага народа адбылася гістарычная, найвялікшага значэння падзея, — увесь наш народ з'яднаўся ў адной беларускай дзяржаве. Беларуская Совецкая Соцыялістычная Рэспубліка заняла свае законныя гістарычныя і этнаграфічныя межы. Пачаўся новы велізарны этап далейшага развіцця ўсіх матэрыяльных і духоўных сіл нашага народа.

Совецкая Беларусь, як неадрыўная частка адзінага магутнага Совецкага Саюза, упэўнена ішла наперад, змагаючыся за ўмацаванне гаспадарчай і ваеннай магутнасці нашай вялікай соцыялістычнай Радзімы.

На найвялікшыя заваёвы Совецкага Саюза пасягнуў злосны і ненавісны вораг. Усё, што так блізка і дорага сэрцу нашага народа, нямецкія захопнікі рашылі адабраць і знішчыць. Гітлераўскія полчышчы паставілі сваёй мэтай знішчыць беларускі народ, яго дзяржаўную незалежнасць і нацыянальную культуру.

Усяму свету вядомы жудасныя злачынствы, зладзействы, грабяжы, якія твораць немцы на часова захопленай імі тэрыторыі Беларусі. Па загаду крывавага Гітлера нямецка-фашысцкія бандыты праводзяць масавыя забойствы мірнага насельніцтва. Грудамі развалін, папялішчаў, шыбеніцамі пакрылі немцы нашу родную зямлю. Яны расстрэльваюць, вешаюць і спальваюць цэлымі вёскамі мірнае насельніцтва—старых, жанчын, дзяцей. Яны прыдумалі душагубкі для масавага знішчэння совецкіх людзей, зрабілі спецыяльныя лагеры—фабрыкі смерці, дзе голадам і жорсткімі катаваннямі знішчаюць дзесяткі тысяч бязвінных чалавечых жыццяў. Яны ўганяюць сотні тысяч нашых родных совецкіх людзей на нямецкую катаргу, якая роўна смерці.

Нямецкія варвары сістэматычна разбураюць нашы гарады і вёскі, культурныя каштоўнасці і гістарычныя помнікі народа. Незлічоныя беды, нязмернае гора перажывае беларускі народ пад ярмом акупантаў.

І ўсё гэта робіцца для таго, каб зламаць волю да барацьбы ў свабодалюбівага беларускага народа, прымусіць яго пакарыцца і стаць рабом нямецкіх паноў.

Але гэтаму ніколі не бываць! Ніколі беларускі народ не схіляў галавы перад тымі, хто прабаваў заняволіць яго. У самыя цяжкія дні жыцця беларускі народ мужна пераносіў бяду і гора, але не згінаўся перад ворагам.

Ахоплены нязмернай смяротнай нянавісцю да душыцеляў свабоды, крывавых катаў — нямецкіх захопнікаў,—беларускі народ па закліку таварыша Сталіна ўзняўся на ўвесь свой багатырскі рост са зброяй у руках на барацьбу за сваю свабоду і незалежнасць, за родную Совецкую ўладу, за нашу Вялікую Радзіму!

Сотні тысяч сыноў і дачок Беларусі разам з рускімі, украінцамі і другімі брацкімі народамі Совецкага Саюза геройскі змагаюцца на франтах Вялікай Айчыннай вайны, аддаюць усе сілы справе канчатковага разгрому гітлераўскіх полчышчаў.

Беларусь жыве, Беларусь змагаецца.

Рабочыя і работніцы фабрык і заводаў, эвакуіраваных у глыб краіны, нястомна куюць зброю для фронта, для нашай пераможнай Чырвонай Арміі.

Калгаснікі і калгасніцы вызваленых ад нямецкіх акупантаў раёнаў забяспечваюць Чырвоную Армію і краіну харчаваннем. Беларуская інтэлігенцыя аддае ўсе сілы і веды для свяшчэннай барацьбы з ворагам.

З небачанай сілай разгарэлася ўсенародная партызанская вайна ў тыле гітлераўскіх орд на часова захопленай імі зямлі.

За нашу знясляўленую родную зямлю, разбураныя гарады і вёскі, за кроў нашых бацькоў і маці, братоў і сёстраў, жонак і дзяцей, за смерць нашых людзей народ помсціць гітлераўскім катам бязлітасна, з усё ўзрастаючай сілай.

Нічога не даруем, нічога не забудзем фашысцкім катам, за ўсё разлічымся спаўна!

Беларускія партызаны і партызанкі нястомна громяць тылы ворожых войск, наносяць моцныя ўдары па камунікацыях, вядуць жорсткія баі з акупантамі, дапамагаюць усімі сіламі наступаючым войскам Чырвонай Арміі.

Яшчэ мацней будзе беларускі народ распальваць свяшчэнную вызваленчую вайну да поўнага разгрома нямецкіх захопнікаў і выгнання іх за межы нашай Радзімы.

Беларускі народ ганарыцца сваімі слаўнымі сынамі—Героямі Совецкага Саюза, праслаўленымі генераламі, афіцэрамі, сержантамі, байцамі доблеснай Чырвонай Арміі, адважнымі партызанамі і партызанкамі.

Дзесяткі тысяч мужных воінаў Чырвонай Арміі—беларусаў, партызан і партызанак узнагароджаны вышэйшымі ўрадавымі ўзнагародамі. Наш народ і ўсе народы Совецкага Саюза ніколі не забудуць аб геройскіх подзвігах сыноў беларускага народа, Героя Совецкага Саюза генерал-маёра Льва Даватара, слаўнага абаронцы Масквы—лётчыка Віктара Талаліхіна, Героя капітана Нікалая Гастэла, бясстрашных абаронцаў Ленінграда—віцэ-адмірала Дразда і Героя Совецкага Саюза, снайпера Хвядоса Смалячкова, лётчыкаў Герояў Совецкага Саюза Івана Каўшарава і Аляксея Антоненка, Герояў Совецкага Саюза партызан Канстанціна Заслонава, Міхаіла Сільніцкага, Ціхона Бумажкова.

Беларускі народ крывёю сваіх лепшых сыноў яшчэ больш замацаваў саюз брацкай дружбы з вялікім рускім народам і другімі народамі Совецкага Саюза, яшчэ мацней згуртаваўся вакол сваёй роднай большэвіцкай партыі і правадыра народаў таварыша Сталіна. У Айчыннай вайне Сталінская дружба народаў яшчэ больш умацавала непарушную сям'ю народаў Совецкай Радзімы і несакрушальную сілу нашай дзяржавы.

Браты і сёстры, партызаны і партызанкі, сыны і дочкі беларускага народа!

25-ю гадавіну існавання Беларускай Совецкай Соцыялістычнай Рэспублікі мы сустракаем у абстаноўцы пераможнага наступлення геройскай Чырвонай Арміі на франтах Айчыннай вайны.

Пад кіраўніцтвам Вярхоўнага Галоўнакамандуючага, Маршала Совецкага Саюза таварыша Сталіна ідзе масавае выгнанне гітлераўскіх орд за межы нашай Радзімы. Ідзе бітва за вызваленне ўсёй Совецкай Беларусі. Вораг выгнаны з многіх раёнаў Магілёўскай, Палескай і Віцебскай абласцей. Ад гітлераўскіх захопнікаў ачышчана амаль поўнасцю Гомельская вобласць з горадам Гомелем, буйнейшым прамысловым і культурным цэнтрам рэспублікі. Недалёка той час, калі пад ударамі Чырвонай Арміі і партызан уся совецкая зямля будзе ачышчана ад гітлераўскіх захопнікаў. Наперадзе яшчэ суровыя баі з ворагам, якія патрабуюць новага напружання ўсіх сіл народа. Але цяпер ужо ясна, што дзень нашай перамогі блізак. Нас не спыняць ніякія цяжкасці барацьбы. Беларускі народ зробіць усё, каб паскорыць радасны дзень вызвалення ўсёй совецкай зямлі ад ярма гітлераўскіх разбойнікаў.

Прэзідыум Вярхоўнага Совета Беларускай ССР, Совет Народных Камісараў БССР і Цэнтральны Камітэт КП(б) Беларусі заклікаюць вас яшчэ больш напружыць свае сілы і волю для дасягнення нашай перамогі над нямецка-фашысцкімі акупантамі.

Воіны Чырвонай Арміі—беларусы! Бязлітасна помсціце гітлераўцам за пакуты і мукі, якія прынеслі яны нашаму народу, знішчайце праклятых нямецкіх катаў, ганіце іх прэч з нашай совецкай зямлі.

Слаўныя нашы партызаны і партызанкі — бязлітасныя народныя мсціўцы! Узнімайце ўсіх совецкіх людзей на ўзброеную барацьбу супроць немцаў, усямерна ўзмацняйце дапамогу наступаючай Чырвонай Арміі, граміце тылы і штабы ворага, ратуйце совецкіх людзей ад знішчэння і ўгона іх на катаргу ў Германію, бязлітасна знішчайце нямецка-фашысцкіх паганцаў.

Рабочыя заводаў і фабрык, эвакуіраваных з Беларусі! Працуйце яшчэ лепш, больш напружана і прадуктыўна. Давайце больш зброі для нашай доблеснай Чырвонай Арміі.

Працоўныя вызваленых раёнаў Беларусі! Мабілізуйце ўсе сілы на дапамогу Чырвонай Арміі і хуткае аднаўленне заводаў, МТС і калгасаў.

Усе сілы народа на паскарэнне канчатковай перамогі над ворагам.

Перамога будзе наша, бо барацьбой вялікага совецкага народа і яго Чырвонай Арміяй кіруе вялікі палкаводзец, геніяльны арганізатар і натхніцель нашых перамог таварыш Сталін!

Няхай жыве Совецкая Беларусь!

Няхай жыве Сталінская дружба народаў!

Няхай жыве вялікі і непарушны Саюз Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік!

Няхай жыве геройская Чырвоная Армія!

Няхай жывуць бясстрашныя беларускія партызаны і партызанкі!

Няхай жыве друг беларускага народа, вялікі правадыр народаў Совецкага Саюза таварыш Сталін!

Смерць нямецкім захопнікам!

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета Беларускай ССР **Н. НАТАЛЕВІЧ.**

Старшыня Совета Народных Камісараў Беларускай ССР **І. БЫЛІНСКІ.**

Сакратар Цэнтральнага Камітэта Комуністычнай партыі (большэвікоў) Беларусі **П. ПАНАМАРЭНКА.**

УКАЗ ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА СССР

Аб узнагароджанні ордэнамі і мядалямі партызан, арганізатараў партызанскага руху, работнікаў навукі і культуры Беларускай ССР

У азнаменаванне 25-й гадавіны Беларускай ССР, за дасягненні ў развіцці гаспадаркі, культуры, навукі і мастацтва беларускага народа і за выдатныя поспехі ў арганізацыі партызанскай барацьбы супроць нямецка-фашысцкіх захопнікаў узнагародзіць:

ОРДЭНАМ ЛЕНІНА

1. Багатырова Анатолія Васільевіча.
2. Вятрова Івана Дзмітравіча.
3. Жыжанкова Флавіяна Васільевіча.
4. Кудраева Владзіміра Георгіевіча.
5. Лявіцкага Пятра Адамавіча.
6. Макарава Нікалая Іванавіча.
7. Марзона Владзіміра Іосіфавіча.
8. Нікольскага Нікалая Міхайлавіча.
9. Перцава Владзіміра Нікалаевіча.
10. Цікоцкага Еўгенія Карлавіча.
11. Хабенка Кірыла Калінкавіча.

ОРДЭНАМ ЧЫРВОНАГА СЦЯГУ

1. Альхімовіча Нікалая Міронавіча.
2. Андрыенкава Емельяна Цімафеевіча.
3. Армянінава Дзмітрыя Міхайлавіча.
4. Балыкова Пятра Антонавіча.
5. Баранава Фёдара Аляксеевіча.
6. Бацішава Самуіла Ільіча.
7. Бяленчыка Аляксандра Міхайлавіча.
8. Бялісава Андрэя Іванавіча.
9. Войкаву Таццяну Міхайлаўну.
10. Вайцэховіча Сяргея Грыгор'евіча.
11. Вырвіч Варвару Пятроўну.
12. Гаўрылава Нікалая Нікалаевіча.
13. Даброціну Елізавету Васільеўну.
14. Закурдаева Васіля Іванавіча.
15. Іванова Фёдара Міхайлавіча.
16. Каліберава Васіля Фёдаравіча.
17. Карабань Нікалая Леонцьевіча.
18. Карбаценка Аляксандра Васільевіча.
19. Каўзановіча Гаўрыла Рамановіча.
20. Казлова Васіля Іванавіча.
21. Крайнова Якава Іванавіча.
22. Лузгіна Васіля Іванавіча.
23. Маліліна Нікалая Іванавіча.
24. Падаляка Васіля Іванавіча.
25. Палажэнцава Фёдара Іванавіча.
26. Рудака Аляксея Дзянісавіча.
27. Самалётава Трафіма Васільевіча.
28. Самусевіча Васіля Сяргеевіча.
29. Сямёнава Міхаіла Грыгор'евіча.
30. Смірнова Пятра Фёдаравіча.
31. Сырамятнікава Васіля Іванавіча.
32. Тіхончыка Івана Паўлавіча.
33. Храмовіча Георгія Антонавіча.
34. Хумурана Георгія Сяргеевіча.
35. Царука Владзіміра Зянонавіча.
36. Шыбенка Нікалая Ісакавіча.
37. Шпака Максіма Васільевіча.

ОРДЭНАМ ПРАЦОЎНАГА ЧЫРВОНАГА СЦЯГУ

1. Аладава Нікалая Ільіча.
2. Александроўскую Ларысу Пампееўну.
3. Аляксеева Канстанціна Грыгор'евіча.
4. Ахрэмчыка Івана Іосіфавіча.
5. Баранава Цімафея Васільевіча.
6. Бембеля Андрэя Ануфрыевіча.
7. Бударына Канстанціна Іванавіча.
8. Бурдзілава Цімафея Іванавіча.
9. Владамірскага-Малейка Владзіміра Іосіфавіча.
10. Воінава Аляксандра Пятровіча.
11. Выдрына Максіма Львовіча.
12. Галуза Ігнація Іванавіча.
13. Глебава Аляксея Канстанцінавіча.
14. Глебава Глеба Паўлавіча.
15. Годнева Ціхана Нікалаевіча.
16. Голуба Давіда Майсеевіча.
17. Грубе Аляксандра Васільевіча.
18. Длугашэўскага Канстанціна Наумавіча.
19. Еўстаф'ева Нікалая Цімафеевіча.
20. Еленскага Дамініка Вікенцьевіча.
21. Ермоленка Нікалая Фёдаравіча.
22. Ерафеева Барыса Васільевіча.
23. Жэбрак Антона Раманавіча.
24. Зайцава Нікана Кірылавіча.
25. Золава Аляксея Ільіча.
26. Іванісава Владзіміра Сяргеевіча.
27. Каханоўскага Георгія Якаўлевіча.
28. Карасёва Івана Нікіфаравіча.
29. Кедрава - Зіхмана Оскара Карлавіча.
30. Кільбіна Аляксандра Ануфрыевіча.
31. Кіштымава Мацьвея Іванавіча.
32. Кавалёнак Міхаіла Іванавіча.
33. Кавальчука Пятра Пракоф'евіча.
34. Корш - Сабліна Владзіміра Владзіміравіча.
35. Корчыца Еўгенія Вітольдавіча.
36. Краўцова Сямёна Дзянісавіча.
37. Красоўскага Сцяпана Іванавіча.
38. Кульвінскага Івана Канстанцінавіча.
39. Ледзянёва Васіля Васільевіча.
40. Леонава Васіля Антонавіча.
41. Ломцева Цімафея Пятровіча.
42. Лубяка Васіля Нікіціча.
43. Мадорава Фёдара Аляксандравіча.
44. Макушок Марка Емельянавіча.
45. Маршака Ефіма Львовіча.
46. Мінчанка Аўксенція Малахавіча.
47. Міхейчыка Васіля Фаміча.

(Працяг на 4-й стар.).

ПРЭЗІДЫУМУ ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БЕЛАРУСКАЙ ССР

У дзень 25-годдзя ўтварэння Беларускай Савецкай Соцыялістычнай Рэспублікі Прэзідыум Вярхоўнага Совета РСФСР, ад імя народаў Расійскай Федэрацыі, шле сваё брацкае прывітанне працоўным Совецкай Беларусі

25 год назад беларускі народ пад кіраўніцтвам партыі Леніна—Сталіна, пры брацкай дапамозе вялікага рускага народа, заваяваў сваю свабоду і незалежнасць. За годы Совецкай улады Беларусь ператварылася ў перадавую квітнеючую Совецкую рэспубліку з высока развітай прамысловасцю і сельскай гаспадаркай.

Пад кіраўніцтвам таварыша Сталіна здзейснена запаветная мара беларускага народа — з'еднанне беларускіх земляў у адзінай Совецкай дзяржаве.

Заможнае і шчаслівае жыццё беларускага народа было перарвана вераломным нападам гітлераўскіх разбойнікаў на нашу совецкую Радзіму.

Нязлічоныя пакуты прынеслі нямецкія захопнікі народу Беларусі. Яны залiваюць крывёю беларускія зёмлі, разбураюць гарады і вёскі, уводзяць у нямецкае рабства тысячы беларусаў, твораць нябачаныя жорсткасці над беларускімі мужчынамі, жанчынамі і дзецьмі.

Але воля беларускага народа да барацьбы супроць нямецкіх захопнікаў не зламана. Трэці год народ Беларусі, разам з другімі народамі Совецкага Саюза, вядзе смяртэльную барацьбу з крывавым фашызмам. Верныя сыны беларускага народа гераічна змагаюцца ў радах Чырвонай Арміі. Партызаны Беларусі паказалі ўзоры мужнасці і геройства ў барацьбе за свабоду і незалежнасць Совецкай Беларусі.

Слаўную гадавіну сваёй рэспублікі беларускі народ і ўсе народы нашай вялікай Радзімы адзначаюць у дні бліскучых перамог Чырвонай Арміі, якая адкідвае нямецка-фашысцкіх захопнікаў усё далей на захад.

Недалёк той дзень, калі наша доблесная Чырвоная Армія, пад правадырствам Вярхоўнага Галоўнакамандуючага Маршала Совецкага Саюза таварыша Сталіна, ачысціць зямлю Совецкай Беларусі ад нямецкіх захопнікаў, і беларускі народ пры брацкай дапамозе народаў Совецкага Саюза адновіць разбураную гаспадарку, разбураныя гарады і вёскі роднай Беларусі і зажыве свабодным і радасным жыццём.

Няхай жыве Беларуская Совецкая Соцыялістычная Рэспубліка!

Няхай жыве наша доблесная Чырвоная Армія!

Няхай жыве Вярхоўны Галоўнакамандуючы, Маршал Совецкага Саюза таварыш Сталін!

ПРЭЗІДЫУМ ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА РСФСР.

УРАЧЫСТАЕ ПАСЯДЖЭННЕ, ПРЫСВЕЧАНАЕ 25-годдзю СОВЕЦКАЙ БЕЛАРУСІ

ГОМЕЛЬ. (ТАСС). 1 студзеня адбылося ўрачыстае пасяджэнне Гомельскага абласнога і гарадскога Советаў дэпутатаў працоўных сумесна з грамадскімі і партыйнымі арганізацыямі і прадстаўнікамі Чырвонай Арміі, прысвечанае 25-годдзю з дня ўтварэння Беларускай ССР.

За сталом прэзідыума—сакратар ЦК КП(б) Беларусі тав. Панамарэнка, Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета рэспублікі тав. Наталевіч, Старшыня СНК БССР тав. Былінскі, генерал арміі тав. Ракасоўскі, кіраўнікі рэспубліканскіх, абласных і гарадскіх арганізацый.

Удзельнікі пасяджэння сустракаюць авацыяй прапанову абраць у ганаровы прэзідыум Палітбюро ЦК ВКП(б) начале з таварышам Сталіным.

Пасяджэнне адкрыў сакратар Гомельскага абкома партыі тав. Жыжанкоў. Слова для даклада даецца сакратару ЦК КП(б) Беларусі тав. Панамарэнку.

Тав. Панамарэнка намаляваў гістарычны шлях беларускага народа, яго барацьбу за сваю нацыянальную незалежнасць. Пад кіраўніцтвам Леніна і Сталіна была створана беларуская дзяржава. Яна дасягла гіганцкіх поспехаў у соцыялістычным будаўніцтве, ажыццявілася з'еднанне народаў Совецкай Беларусі з братамі па крыві—беларусамі Заходніх абласцей.

— 1 студзеня 1944 года, — гаворыць тав. Панамарэнка, — споўнілася 25 год з дня ўтварэння Беларускай Совецкай Соцыялістычнай Рэспублікі. Гэтую гістарычную гадавіну беларускі народ сустракае ва ўмовах вялікай Айчыннай вайны супроць нямецка - фашысцкіх захопнікаў — за чэсць, свабоду і незалежнасць нашай Радзімы. Беларускі народ, па закліку таварыша Сталіна, разам з усімі народамі нашай краіны аднадушна ўзняўся на абарону Радзімы, разгарнуў усе свае сілы ў барацьбе супроць нямецкіх разбойнікаў, загартаваўся ў гэтай барацьбе. Ніколі яшчэ ў гісторыі яго адзінства, яго згуртаванасць вакол большэвіцкай партыі, вакол правадыра народаў таварыша Сталіна не былі такімі моцнымі, як цяпер.

Дакладчык прыводзіць лічбы, якія характарызуюць рост і развіццё народнай гаспадаркі рэспублікі за годы сталінскіх пяцігодак. Створана 1.700 прамысловых прадпрыемстваў; з краіны аграрнай Беларусь стала рэспублікай магутнай індустрыі. Праведзена поўная рэканструкцыя сельскай гаспадаркі. 10 тысяч калгасаў аб'ядналі 720 тысяч сялянскіх гаспадарак, якія атрымалі навечна 8 мільёнаў гектараў зямлі. Дзякуючы заўсёдным клопатам партыі і ўрада, пры брацкай дапамозе вялікага рускага народа беларуская вёска—раней жабрацкая і адсталая—стала заможнай і культурнай.

Далей тав. Панамарэнка падрабязна спыняецца на барацьбе беларускага народа супроць нямецка-фашысцкіх акупантаў. Прыняўшы на сябе першы варожы ўдар, Беларусь сумела захаваць сваю прамысловасць, эвакуіраваўшы яе на ўсход. Так, напрыклад, «Гомсельмаш» ужо к кастрычніку 1941 года пабудаваў на новым месцы карпусы, змантыраваў станковы парк і перавыканаў праграму чацьвертага квартала 1941 года і ўсяго 1942 года. У 1943 годзе гэты завод выпусціў валавой прадукцыі ў 17 разоў больш, чым за перадваенны год.

Народнай крывёю залілі гітлераўскія захопнікі часова акупіраваныя раёны Беларусі. Расстрэлы, шыбеніцы, угон у нямецкае рабства,—вось што прынёс фашысцкі «новы парадак» беларусам. Але беларускі народ не стаў на калені. Ахоплены няпрымірымай смяртэльнай нянавісцю да душыцеляў свабоды, крывавых катаў—нямецкіх захопнікаў, беларускі народ, па закліку таварыша Сталіна, узняўся на барацьбу за сваю свабоду і чэсць. Тысячы сыноў Беларусі змагаюцца на франтах Айчыннай вайны. Арміі народных мсціўцаў громяць ворага ў яго тыле. Таварыш Панамарэнка прыводзіць даныя, якія характарызуюць баявую дзейнасць партызан за 29 месяцаў і тыя велізарныя страты, якія яны нанеслі нямецка-фашысцкім акупантам, называе лічбы знішчанай партызанамі жывой сілы і тэхнікі ворага.

Заканчваючы даклад, тав. Панамарэнка заяўляе:

— Пад кіраўніцтвам таварыша Сталіна ідзе масавае выгнанне гітлераўскіх ордаў за межы нашай Радзімы. Ідзе бітва за вызваленне ўсёй Совецкай Беларусі. Вораг выгнаны ўжо з многіх раёнаў Магілеўскай, Палескай і Віцебскай абласцей. Ад гітлераўскіх захопнікаў амаль поўнасцю ачышчана Гомельская вобласць. Баі ідуць на подступах да Віцебска, Полацка, Магілёва, Оршы, Жлобіна—важнейшых цэнтраў Беларускай ССР. Войскі Чырвонай Арміі выйшлі на прасторы Палесся. Усюды беларускі народ з вялікай радасцю і любоўю сустракае сваю вызваліцельніцу—Чырвоную Армію.

Тав. Панамарэнка аглашае здравіцу ў чэсць вялікага Сталіна. Усе прысутныя ўстаюць і бурнымі воплескамі вітаюць таварыша Сталіна.

Пасля заканчэння даклада чытаюцца прывітальныя тэлеграмы, атрыманыя ЦК партыі і ўрадам Беларусі ў сувязі з 25-годдзем рэспублікі. Першым чытаецца тэкст прывітання Цэнтральнага Камітэта ВКП(б) і Соўнаркома СССР.

Удзельнікі ўрачыстага пасяджэння з велізарным натхненнем сустракаюць прапанову паслаць пісьмо таварышу Сталіну ад імя беларускага народа. Затым аднадушна прымаецца зварот да беларускага народа.

АД СОВЕЦКАГА ІНФОРМБЮРО

З АПЕРАТЫЎНЫХ ЗВОДАК ЗА 1, 2, 3 СТУДЗЕНЯ

На працягу 1 студзеня на захад і паўночны захад ад НЕВЕЛЯ нашы войскі з баямі прасунуліся наперад і занялі 28 населёных пунктаў.

Войскі 1-га УКРАІНСКАГА фронта, працягваючы развіваць наступленне, з баямі авалодалі раённым цэнтрам Жытомірскай вобласці БАРАШЫ, раённым цэнтрам Вінніцкай вобласці САМГАРАДОК, раённымі цэнтрамі Кіеўскай вобласці ВАЛАДАРКА, ГРЭБЕНКІ, вузлавымі чыгуначнымі станцыямі БЕЛАКАРОВІЧЫ, ПАГРАБІШЧА, а таксама занялі больш 300 іншых населёных пунктаў.

* * *

На працягу 2 студзеня на поўнач і на паўночны захад ад НЕВЕЛЯ нашы войскі вялі наступальныя баі, у ходзе якіх занялі больш 40 населёных пунктаў.

Войскі 1-га УКРАІНСКАГА фронта, працягваючы развіваць наступленне, з баямі авалодалі раённымі цэнтрамі Жытомірскай вобласці МАРХЛЕЎСК, ТРАЯНОЎ, а таксама занялі больш 150 другіх населёных пунктаў.

На працягу 1 студзеня нашы войскі на ўсіх франтах падбілі і знішчылі 85 нямецкіх танкаў. У паветраных баях і агнём зянітнай артылерыі збіта 11 самалётаў праціўніка.

* * *

На працягу 3 студзеня ў раёне на поўнач ад НЕВЕЛЯ нашы войскі з баямі прасоўваліся наперад і занялі 70 населёных пунктаў.

Войскі 1-га УКРАІНСКАГА фронта прадаўжалі паспяхова развіваць наступленне і ў выніку штурма авалодалі горадам і чыгуначным вузлом НОВАГРАД-ВАЛЫНСКІ, а таксама з баямі занялі больш 170 населёных пунктаў, у тым ліку раённыя цэнтры Жытомірскай вобласці ОЛЕЎСК, ЭМІЛЬЧЫНА, БАРАНАЎКА, ДЗЕРЖЫНСК, раённы цэнтр Кіеўскай вобласці ТЕЦІЕЎ.

На працягу 2 студзеня нашы войскі на ўсіх франтах падбілі і знішчылі 31 нямецкі танк. У паветраных баях збіта 9 самалётаў праціўніка.

УКАЗ ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА СССР

Аб узнагароджанні ордэнамі і мядалямі партызан, арганізатараў партызанскага руху, работнікаў навукі і культуры Беларускай ССР

(Працяг)

48. **Магілеўчыка** Захара Кузьміча.
49. **Нікіціна** Паўла Нікіфаравіча.
50. **Нікапава** Леаніда Нікалаевіча.
51. **Новаша** Паўла Антонавіча.
52. **Новікава** Аляксандра Грыгор'евіча.
53. **Пестрака** Філіпа Сямёнавіча.
54. **Пільціенка** Фёдара Макаравіча.
55. **Пазднякова** Івана Барысавіча.
56. **Папова** Фёдара Осіпавіча.
57. **Пракапчука** Андрэя Якаўлевіча.
58. **Ратайка** Пятра Іванавіча.
59. **Сядых** Васіля Якаўлевіча.
60. **Сцяпанава** Івана Захаравіча.
61. **Сухаверава** Владзіміра Паўлавіча.
62. **Сырамятнікава** Аляксея Паўлавіча.
63. **Тішкова** Сяргея Іванавіча.
64. **Тупіцына** Міхаіла Нікалаевіча.
65. **Хазанава** Майсея Анісімавіча.
66. **Юркова** Іосіфа Андрыянавіча.

ОРДЭНАМ АЙЧЫННАЙ ВАЙНЫ ПЕРШАЙ СТУПЕНІ

1. **Андрэева** Анатолія Яўгеньевіча.
2. **Баранава** Паўла Іванавіча.
3. **Бернат** Івана Паўлавіча.
4. **Баброва** Івана Іванавіча.
5. **Баброва** Касьяна Еўстаф'евіча.
6. **Булойчыка** Платона Пятровіча.
7. **Бурава** Андрэя Карнеевіча.
8. **Владыкоўскага** Сцяпана Іосіфавіча.
9. **Гапеева** Ефіма Данілавіча.
10. **Гарбачэўскага** Макара Давыдавіча.
11. **Далідовіча** Аляксандра Іванавіча.
12. **Дабрадзея** Нікалая Фёдаравіча.
13. **Езубчык** Анну Андрэеўну.
14. **Ждановіча** Андрэя Фаміча.
15. **Жуковіча** Паўла Антонавіча.
16. **Змужка** Сцяпана Васільевіча.
17. **Ільінкоўскага** Міхаіла Кузьміча.
18. **Ісачанка** Івана Фёдаравіча.
19. **Кавалеўскага** Цімафея Раманавіча.
20. **Канановіча** Іпаліта Селіверставіча.
21. **Коржа** Васіля Захаравіча.
22. **Каралёва** Паўла Кузьміча.
23. **Краўчанка** Аляксандра Фёдаравіча.
24. **Кудзінава** Васіля Рамапавіча.
25. **Мазурава** Кірыла Трафімавіча.
26. **Максіменка** Пятра Нікіціча.
27. **Марчанка** Аркадзя Якаўлевіча.
28. **Маханька** Сямёна Васільевіча.
29. **Мяркуля** Васіля Цімафеевіча.
30. **Міхняна** Владзіміра Сямёнавіча.
31. **Мішура** Фёдара Цімафеевіча.
32. **Маўчанскага** Дзмітрыя Сцяпанавіча.
33. **Мажайскага** Барыса Іванавіча.
34. **Панцялеенка** Нікалая Канстанцінавіча.
35. **Палітыка** Васіля Ціханавіча.
36. **Пінязіка** Міхаіла Леонцьевіча.
37. **Прыбыля** Хрыстафора Сямёнавіча.
38. **Пацерыкава** Андрэя Кірылавіча.
39. **Самуціна** Васіля Емельянавіча.
40. **Сяргеева** Аляксея Андрэевіча.
41. **Сінко** Антона Владзіміравіча.
42. **Смірнова** Міхаіла Канстанцінавіча.
43. **Старавойтава** Івана Барысавіча.
44. **Сцяпанава** Нікалая Сцяпанавіча.
45. **Сцяпанаву** Аляксандру Ігнацьеўну.
46. **Талаша** Васіля Ісакавіча.
47. **Талкачова** Івана Кузьміча.
48. **Трацэўскага** Антона Данілавіча.
49. **Федзіова** Амоса Клеменцьевіча.
50. **Федарэнка** Максіма Харытонавіча.
51. **Шмырова** Міная Філіпавіча.
52. **Ясіновіча** Івана Іосіфавіча.

ОРДЭНАМ АЙЧЫННАЙ ВАЙНЫ ДРУГОЙ СТУПЕНІ

1. **Абрамчыка** Івана Антонавіча
2. **Абрасімава** Пятра Андрэевіча.
3. **Аксёнава** Фядота Паўлавіча.
4. **Андрэева** Сяргея Анісімавіча.
5. **Апаровіча** Іосіфа Ефімавіча.
6. **Барсукова** Якава Нікандравіча.
7. **Бельскую** Надзежду Сцяпанаўну.
8. **Васілеўскага** Віктара Ягоравіча.
9. **Голава** Пятра Іванавіча.
10. **Гусева** Барыса Пятровіча.
11. **Дзяруга** Васіля Карпавіча.
12. **Дзядзева** Арсенія Мінавіча.
13. **Ісаева** Віктара Анатольевіча.
14. **Карпычова** Пятра Дзмітрыевіча.
15. **Карпякова** Івана Ісакавіча.
16. **Кікерава** Міхаіла Дзямідавіча.
17. **Ключыца** Нікалая Еўдакімавіча.
18. **Когаль** Васіля Іванавіча.
19. **Казлекевіча** Владзіміра Нікалаевіча.
20. **Кузняцова** Грыгорыя Аляксандравіча.
21. **Кузняцова** Нікіту Цітавіча.
22. **Левых** Нікалая Ксенафонтавіча.
23. **Максімава** Івана Ягоравіча.
24. **Пілюгіна** Фёдара Сяргеевіча.
25. **Пільгунова** Нікалая Нікалаевіча.
26. **Папаламава** Цімафея Пятровіча.
27. **Роханава** Андрея Ягоравіча.
28. **Самуйлаву** Надзежду Сямёнаўну.
29. **Свірыда** Владзіміра Сяргеевіча.
30. **Сямёнава** Андрэя Грыгор'евіча.
31. **Сенічова** Нікалая Міхайлавіча.
32. **Сігаева** Фёдара Фёдаравіча.
33. **Сідняевец** Нікалая Трафімавіча.
34. **Сіманенка** Нікалая Сямёнавіча.
35. **Салаўёва** Ягора Міхайлавіча.
36. **Саломаву** Ольгу Іосіфаўну.
37. **Счастную** Аляксандру Клименцьеўну.
38. **Хмялёўцава** Нікалая Аляксеевіча.
39. **Чаўрыкава** Аляксандра Нікалаевіча.
40. **Шарыпаву** Марыю Фёдараўну.
41. **Шымановіча** Віктара Іосіфавіча.
42. **Шламанава** Аляксандра Гаўрылавіча.
43. **Юракова** Дзмітрыя Сямёнавіча.
44. **Юрэнка** Віктара Лазарэвіча.

(Працяг будзе)

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.

Б-3829.

Пролетарыі ўсіх краін, яднайцеся!
Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

СОВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ

ОРГАН ЦК КП(б) БЕЛАРУСІ, СОЎНАРКОМА І ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР

№ 3 (7564) СЕРАДА 5 СТУДЗЕНЯ 1944 г.

Цана 20 кап.

ПРАЧЫТАЎ—ПЕРАДАЙ ДРУГОМУ

Нам неабходна поўнасцю ліквідаваць вынікі гаспадарання немцаў у раёнах, вызваленых ад нямецкай акупацыі. Гэта вялікая, агульнанародная задача. Мы можам і павінны вырашыць гэту цяжкую задачу за кароткі тэрмін.

І. СТАЛІН.

ЗАГАД

ВЯРХОЎНАГА ГАЛОЎНАКАМАНДУЮЧАГА

Генералу арміі ВАТУЦІНУ

Войскі 1-га Украінскага фронта сёння, 3 студзеня, у выніку імклівага наступлення танкавых злучэнняў і пяхоты, штурмам авалодалі горадам Новаград-Валынскі—вялікім чыгуначным вузлом і важным апорным пунктам абароны немцаў.

У баях за авалоданне горадам Новаград-Валынскі вызначыліся войскі генерал-лейтэнанта Пухава, генерал-маёра Кірухіна і танкісты генерал-маёра танкавых войск Анікушкіна.

Асабліва вызначыліся:

140 стралковая Сібірская Ноўгарад-Северская дывізія генерал-маёра Кісялёва, 149 стралковая дывізія палкоўніка Орлова, 287 стралковая дывізія генерал-маёра Панкратава, 111 танкавая брыгада палкоўніка Граноўскага, 162 танкавая брыгада падпалкоўніка Шалыгіна, 175 танкавая брыгада палкоўніка Петушкова, 20 мотастралковая брыгада генерал-маёра Ільіна, 1829 самаходны артылерыйскі полк маёра Каралёва, 41 самаходны артылерыйскі полк падпалкоўніка Седова.

У азнаменаванне атрыманай перамогі злучэнням і часцям, якія вызначыліся ў баях за вызваленне горада Новаград-Валынскі, прысвоіць назву „Новаград-Валынскіх".

Надалей гэтыя злучэнні і часці называць:

149-я стралковая Новаград-Валынская дывізія,
287-я стралковая Новаград-Валынская дывізія,
111-я танкавая Новаград-Валынская брыгада,
162-я танкавая Новаград-Валынская брыгада,
175-я танкавая Новаград-Валынская брыгада,
20-я мота-стралковая Новаград-Валынская брыгада,
1829-ы самаходны артылерыйскі Новаград-Валынскі полк,
41-ы самаходны артылерыйскі Новаград-Валынскі полк.

140-ю стралковую Сібірскую Ноўгарад-Северскую дывізію, якая ў другі раз вызначылася ў баях з нямецкімі захопнікамі, прадставіць да ўзнагароджання ордэнам Чырвонага Сцягу.

Сёння, 3 студзеня, у 20 гадзін сталіца нашай Радзімы Масква ад імені Радзімы салютуе нашым доблесным войскам, якія вызвалілі горад Новаград-Валынскі,—дванаццаццю артылерыйскімі залпамі са ста дваццаці чатырох гармат.

За выдатныя баявыя дзеянні абвяшчаю падзяку ўсім кіруемым Вамі войскам, якія ўдзельнічалі ў баях за вызваленне горада Новаград-Валынскі.

Вечная слава героям, якія загінулі ў барацьбе за свабоду і незалежнасць нашай Радзімы!

Смерць нямецкім захопнікам!

Вярхоўны Галоўнакамандуючы
Маршал Совецкага Саюза І. СТАЛІН.

3 студзеня 1944 года.

Енакіева, Металургічны завод

таварышам ГУБКІНУ, БЫЧКОЎСКАМУ

Горача віншую рабочых, інжынераў, тэхнікаў і служачых Енакіеўскага металургічнага завода з паспяховым аднаўленнем і ўводам у дзеянне двух доменных печаў.

Сваёй узорнай працай вы паклалі пачатак аднаўленню чорнай металургіі Данбаса і даказалі, што цяжкая задача аднаўлення прамысловасці і ліквідацыя вынікаў варварскага гаспадарання немцаў можа быць вырашана за кароткі тэрмін.

Жадаю вам далейшых поспехаў у вашай рабоце.

І. СТАЛІН.

Уручэнне таварышу СТАЛІНУ ордэна Суворава I ступені

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР тав. М. І. КАЛІНІН уручыў 30 снежня ордэн Суворава I ступені Маршалу Совецкага Саюза І. В. СТАЛІНУ, узнагароджанаму за правільнае кіраўніцтва аперацыямі Чырвонай Арміі ў Айчыннай вайне супроць нямецкіх захопнікаў і дасягнутыя поспехі.

УКАЗ

ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР

Аб адтэрміноўцы выбараў у абласныя, раённыя, гарадскія, раённыя ў гарадах, сельскія і пасялковыя Советы дэпутатаў працоўных БССР

Выбары ў абласныя, раённыя, гарадскія, раённыя ў гарадах, сельскія і пасялковыя Советы дэпутатаў працоўных БССР адкласці да снежня 1944 года.

Прадоўжыць на ўказаны тэрмін паўнамоцтвы гэтых Советаў.

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР **Н. Наталевіч.**
Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР **А. Палкоў.**

24 снежня 1943 года.
гор. Гомель.

СОВЕЦКАЙ БЕЛАРУСІ—25 ГОД

НА ЎРАЧЫСТЫМ ПАСЕДЖАННІ

1 студзеня 1944 года адбылося ўрачыстае пасяджэнне Гомельскага абласнога і гарадскога Советаў дэпутатаў працоўных, Гомельскага абласнога і гарадскога камітэтаў КП(б) Беларусі разам з партыйнымі і грамадскімі арганізацыямі, прадстаўнікамі Чырвонай Арміі, прысвечанае святкаванню 25-й гадавіны з дня ўтварэння Беларускай Совецкай Соцыялістычнай Рэспублікі.

Святочна ўпрыгожана зала. Яркае электрычнае святло. Чырвань сцягоў. Лозунгі. Грыміць музыка. На сцэне, на фоне беларускага арнамента, партрэты Леніна і Сталіна—утваральнікаў беларускай дзяржавы. У зале—прадстаўнікі партыйных, совецкіх і грамадскіх арганізацый, воіны Чырвонай Арміі, партызаны і партызанкі. Яшчэ нядаўна Гомельская вобласць і абласны цэнтр—горад Гомель былі пад пятой нямецкіх акупантаў. Сваволле і здзекі, расстрэлы і шыбеніцы панавалі тут. Цяпер вобласць амаль поўнасцю вызвалена ад нямецкіх захопнікаў. На вызваленай зямлі гомельчане сабраліся адзначыць знамянальную дату ў жыцці рэспублікі—25 год яе існаванння.

Моцнымі воплескамі сустракаюць прысутныя з'яўленне за сталом прэзідыума кіраўнікоў партыі і ўрада Совецкай Беларусі таварышоў П. К. Панамарэнка, Н. Я. Наталевіча, І. С. Былінскага, П. З. Калініна, В. Н. Маліна, Л. Ф. Цанава, Т. С. Гарбунова, Н. Е. Аўхімовіча, К. В. Кісялёва, І. А. Крупеня, Н. Г. Грэкавай, Г. Б. Эйдзінава, камандуючага Беларускім фронтам генерала арміі Ракасоўскага, праслаўленых партызан, прадстаўнікоў партыйных і грамадскіх арганізацый.

Сакратар Гомельскага абласнога камітэта КП(б) Беларусі тав. Ф. В. Жыжанкоў адкрывае ўрачыстае паседжанне. Пад гул авацый выбіраецца ганаровы прэзідыум.

— Сталін!—Зал устае. У гонар правадыра і настаўніка, Маршала Совецкага Саюза нясуцца воклічы падзякі. Гэта пад кіраўніцтвам Леніна і Сталіна беларускі народ здабыў сваю дзяржаўнасць, ішоў ад перамогі да перамогі, пабудаваў квітнеючае, радаснае жыццё. Пад сцягам Леніна, пад мудрым кіраўніцтвам вялікага Сталіна Чырвоная Армія паспяхова ачышчае беларускую зямлю ад нямецка-фашысцкіх акупантаў.

Пад незмаўкальныя авацыі ў ганаровы прэзідыум выбіраюцца таксама таварышы В. М. Молатаў, М. І. Калінін, К. Е. Варашылаў, Л. М. Кагановіч, А. І. Мікаян, А. А. Андрэеў, Л. П. Берыя, А. А. Жданаў, Н. С. Хрушчоў, Г. М. Маленкоў, А. С. Шчарбакоў, Н. М. Швернік, Н. А. Вазнясенскі.

Слова для даклада аб 25-годдзі Беларускай ССР прадастаўляецца сакратару ЦК КП(б)Б генерал-лейтэнанту тав. П. К. Панамарэнка.

Тав. Панамарэнка расказаў аб шматгадовай барацьбе беларускага народа з чужаземнымі захопнікамі за сваю дзяржаўнасць. І толькі дзякуючы Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэволюцыі, 25 год таму назад працоўныя Беларусі, пад кіраўніцтвам партыі большэвікоў, скінулі ўладу прыгнятальнікаў беларускага народа і ўстанавілі сваю, совецкую ўладу. За чвэрць века Беларусь прайшла слаўны шлях. З адсталай ускраіны царскай імперыі яна вырасла ў адну з перадавых індустрыяльных рэспублік Совецкага Саюза.

Нямецка-фашысцкія захопнікі парушылі мірную працу беларускага народа. Яны зруйнавалі нашы гарады і вёскі, спустошылі нашу зямлю, яны закатавалі сотні тысяч беларусаў, але беларускі народ не скарыўся ворагу. Са зброяй у руках ён паўстаў супроць чужынцаў. Партызанская барацьба ў Беларусі перарасла ва ўсенародны рух. Бясстрашныя народныя мсціўцы дапамагаюць наступаючай Чырвонай Арміі хутчэй ачысціць беларускую зямлю ад гітлераўскіх бандытаў. Недалёка той час, калі ўся беларуская зямля зноў стане свабоднай, а беларускі народ, пад кіраўніцтвам партыі Леніна—Сталіна, пры дапамозе вялікага рускага народа і ўсіх народаў брацкіх рэспублік, адновіць зруйнаваныя гітлераўцамі гарады і вёскі, сваю прамысловасць і сельскую гаспадарку.

Даклад скончан. Агалошваюцца атрыманыя прывітанні беларускаму народу ў сувязі з 25-годдзем рэспублікі: ад ЦК ВКП(б) і Соўнаркома СССР, ад Маскоўскага абласнога і гарадскога камітэтаў ВКП(б) і абласнога і гарадскога Советаў дэпутатаў працоўных, ад ЦК КП(б)У, Соўнаркома і Прэзідыума Вярхоўнага Совета Украінскай ССР, ад Ваеннага Совета Беларускага фронта. Прывітанні паступілі таксама ад 1-га Прыбалтыйскага фронта, ад Цэнтральных Камітэтаў партыі і Соўнаркомаў Латвіі, Літвы, Эстоніі, ад абласных камітэтаў партыі і абласных Советаў дэпутатаў працоўных Орлоўскай і Смаленскай абласцей, Кабардзіна-Балкарскай аўтаномнай рэспублікі, ад ЦК ВЛКСМ, ад грамадскіх дзеячоў, вучоных, артыстаў, кампазітараў і пісьменнікаў.

Пад гул авацый прымаецца тэкст прывітальнага пісьма правадыру народаў, Маршалу Совецкага Саюза таварышу Сталіну. Прымаецца таксама зварот да беларускага народа.

Пасля ўрачыстага паседжання сіламі артыстаў беларускіх і маскоўскіх тэатраў быў дадзены вялікі святочны канцэрт.

Ад Совецкага Інформбюро

З аператыўнай зводкі за 3 і 4 студзеня

На працягу 3 студзеня ў раёне на поўнач ад Невеля нашы войскі з баямі прасоўваліся наперад і занялі 70 населёных пунктаў, у тым ліку населёныя пункты Акуліна, Корзіна, Сідарава, Трушкова, Леонцава, Лабачова, Мячэнаўка, Макуліна, Пячурына, Кажамячкіна, Пунішча, Маманькіна, Перадзельнікі, Багданава, Краснабайха, Смольна, Апанасенкі і чыгуначныя станцыі Гарушкі, Каратай.

Войскі 1-га Украінскага фронта працягвалі паспяхова развіваць наступленне і ў выніку штурма авалодалі горадам і чыгуначным вузлом Новаград-Валынскі, а таксама з баямі занялі больш 170 другіх насялёных пунктаў, у тым ліку раённыя цэнтры Жытомірскай вобласці Олеўск, Імільчына, Баранаўка, Дзяржынск, раённы цэнтр Кіеўскай вобласці Цеціеў, вялікія насялёныя пункты Кішчы, Падлубы, Серацы, Кацярынаўка, Гульск, Кануны, Кіянка, Рагачоў, Кліменталь, Людвінаўка, Высокая Печ, Крутая, Рудня-Гарадзішча, Міхайлін, Сопін, Слічынцы, Далжэк, Наказное, Цялежынцы, Кашпераўка, Скібінцы, Пяцігоры, Сухі Яр, Торчыца, Вайнароўка, Крывец, Янышоўка, Вострая Магіла, Пархомаўка, Езерна, Каржыўка, Саракацягі, Ольшанка, Сакалоўка, Юзефаўка і чыгуначныя станцыі Гарть, Імільчына, Раскопана, Кашпераўка, Друцкая.

На другіх участках фронта — разведка і артылерыйска-мінамётная перастрэлка.

На працягу 2 студзеня нашы войскі на ўсіх франтах падбілі і знішчылі 31 нямецкі танк. У паветраных баях збіта 9 самалётаў праціўніка.

* * *

На працягу 4 студзеня на поўнач ад Невеля нашы войскі працягвалі весці наступальныя баі, у ходзе якіх занялі больш 100 насялёных пунктаў і сярод іх Плоскава, Аляксееўскае, Грышанкі, Чарнухі, Татырына, Горы, Тракалёва, Тыкава, Фенева і чыгуначную станцыю Ізоча. Нашымі войскамі поўнасцю ачышчана ад праціўніка чыгунка Вялікія Лукі—Невель.

Войскі 1-га Украінскага фронта, пасля жорсткіх чатырохдзённых баёў, сёння, 4 студзеня, штурмам авалодалі горадам і вялікай чыгуначнай станцыяй Белая Царкаў. На працягу 4 студзеня войскі фронта, працягваючы наступленне, авалодалі раённым цэнтрам Вінніцкай вобласці Пліскоў, раённым цэнтрам Кіеўскай вобласці Ставішча, а таксама занялі больш 40 іншых насялёных пунктаў.

На другіх участках фронта — разведка і артылерыйска-мінамётная перастрэлка.

На працягу 3 студзеня нашы войскі на ўсіх франтах падбілі і знішчылі 81 нямецкі танк. У паветраных баях і агнём зянітнай артылерыі збіта 36 самалётаў праціўніка.

Усе сілы на аднаўленне калгаснай гаспадаркі!

БАЯВАЯ ЗАДАЧА КАЛГАСНІКАЎ

Совецкае сялянства пад кіраўніцтвам партыі Леніна-Сталіна, пры штодзённай дапамозе совецкага ўрада, стварыла моцную соцыялістычную сельскую гаспадарку — калгасы.

Атрымліваючы ад прамысловасці складаныя сельскагаспадарчыя машыны, мінеральнае ўгнаенне, прымяняючы высокую агратэхніку, калгаснікі і калгасніцы сваёй чэснай працай на калгасных палях заваявалі высокія ўраджаі. Шпаркімі тэмпамі павялічвалася пагалоўе жывёлы.

У весялосці і дастатку жылі калгаснікі нашай Совецкай Беларусі.

Нямецкія вылюдкі, часова захапіўшы нашу беларускую зямлю, разбурылі калгасы, абрабавалі калгаснікаў. Нямецка-фашысцкія мярзотнікі імкнуліся гаспадароў зямлі — калгаснікаў і калгасніц — пératварыць у рабоў, якія-б моўчкі працавалі на нямецкіх рабаўнікоў-каланізатараў.

Не ўдалася, ды і ніколі не ўдасца крывавая зацея нямецкіх акупантаў! Совецкі народ, як адзін чалавек, паўстаў на абарону сваёй Радзімы. Нямецкая рабаўнічая армія зараз выганяецца з Беларусі. Амаль поўнасцю вызвалена Гомельская вобласць, ачышчана значная тэрыторыя Магілёўскай, Віцебскай і Палескай абласцей.

На вызваленай ад нямецка-фашысцкіх разбойнікаў нашай зямлі прадстаіць упартая, настойлівая штодзённая праца па аднаўленню калгасаў і соўгасаў і навядзенню ў іх узорнага парадку.

Абавязак абласных і раённых партыйных і совецкіх арганізацый штодзённа і канкрэтна кіраваць аднаўленнем калгасаў, дапамагаць сельскім советам, старшыням калгасаў хутка навесці парадак і дысцыпліну, правільна расставіць людзей і накіраваць іх творчую працу на хутчэйшае аднаўленне калгасаў.

Зараз, у зімовы час, уся ўвага павінна быць накіравана на засыпку, ачыстку і праверку насення. Кожны калгас у самы бліжэйшы час павінен так арганізаваць справу, каб мець у поўным дастатку насення ўсіх культур і самай высокай якасці. Неабходна таксама адрамантаваць і парабіць новыя плугі, бароны, калёсы.

Цяжкія раны нанёс вораг нашай калектыўнай гаспадарцы. У многіх калгасах ён спаліў усе гаспадарчыя пабудовы, знішчыў інвентар, забраў усіх коней. Кожны калгаснік і калгасніца павінны прыкласці ўсе намаганні, каб хутчэй ліквідаваць страшэнныя вынікі гаспадарання нямецкіх мярзотнікаў.

Таварышы калгаснікі і калгасніцы! Прыкладзем усе сілы, усе намаганні на аднаўленне разбуранай немцамі калгаснай гаспадаркі. Поўнасцю падрыхтуем насенне, інвентар. Створым усё неабходнае, каб веснавую сяўбу правесці хутка і на высокім агратэхнічным узроўні.

Дадзім нашай вызваліцельніцы — Чырвонай Арміі ўсе неабходныя прадукты харчавання, а нашай прамысловасці — неабходную сыравіну. Дапаможам нашым слаўным воінам хутчэй разграміць і выгнаць нямецкіх захопнікаў з нашай зямлі!

У перадавой МТС

Касцюковічы. (Наш кар.) Па ініцыятыве каваля-стаханаўца Васіля Піліпенкі ў Касцюковіцкай МТС арганізавана соцыялістычнае спаборніцтва. Кавалі, слесары, трактарысты актыўна змагаюцца за хутчэйшае адраджэнне МТС.

Многія стаханаўцы значна перавыконваюць дзённыя нормы выпрацоўкі. Трактарыст тав. Давыдзенка, які працуе на рамонце трактароў, кожны дзень дае паўтары нормы. Не ўступаюць яму і трактарысты т. т. Усаў і Грыгор'еў. Яны спаборнічаюць не толькі за хуткі, але і якасны рамонт машын.

Каштоўна тое, што калектыў начале з дырэктарам МТС тав. Падабедам умела выкарыстоўвае мясцовыя рэсурсы і магчымасці. На месцы наладжан выраб некаторых запасных частак.

Засыпаюць насенныя фонды

Брагін. (Наш. кар.) Незабыўныя дні перажывае калгасная вёска вызваленага раёна. З раніцы да позняга вечара калгаснікі заняты працай, яны аднаўляюць калектыўную гаспадарку, разбураную фашысцкімі пагромшчыкамі.

Старшыня калгаса імені Тэльмана, Малейкаўскага сельсовета, ордэнаносец Антон Іванавіч Радчанка арганізаваў калгаснікаў на рамонт грамадскіх пабудоў і збор сельскагаспадарчага інвентара. Рамантуюцца плугі і бароны, якія ўдалося зберагчы ад нямецкіх грамілаў.

Калгаснікі паставілі сабе задачай добра падрыхтавацца да вясновай сяўбы, каб у 1944 годзе атрымаць высокі ўраджай і тым самым яшчэ больш умацаваць абаронную магутнасць нашай Радзімы. Зараз тут ідзе абмалот збожжа і засыпка грамадскіх насенных фондаў.

Тавары ў вызвалены раён

Мсціслаўль. (Наш кар.) За два апошнія месяцы працоўным раёна прададзена тавараў шырокага спажывання на 76.052 рублі. У першую чаргу таварамі забяспечаны чырвонаармейскія, партызанскія сем'і і дзеці-сіраты, бацькі якіх загінулі ад рук нямецкіх бандытаў.

Мацнеюць партызанскія ўдары па ворагу

Партызанскія атрады, якія дзейнічаюць у Мінскай вобласці, наносяць бесперапынныя ўдары па варожаму аўтатранспарту. На шасе Масква-Варшава партызанамі атрада імені Чкалава за адзін толькі дзень падарвана 8 аўтамашын праціўніка з рознымі грузамі. Пры гэтым знішчана 48 і паранена 19 салдат і афіцэраў. Адначасова совецкія патрыёты знішчылі 11 павозак з боепрыпасамі, забілі 7 і паранілі 9 гітлераўцаў.

Другі атрад Мінскіх партызан на гэтым-жа ўчастку шасейнай дарогі за 4 дні падарваў на мінах 7 аўтамашын і адзін танк праціўніка. Ружэйна-кулямётным агнём знішчана 26 нямецкіх салдат і афіцэраў і 8 паліцэйскіх.

Партызаны атрада імені Шчорса зрабілі налёт на аўтакалону, якая ішла з харчаваннем. Падарвана і знішчана 5 аўтамашын, забіта 16 салдат і адзін афіцэр. Захоплен аўтамат, 6 вінтовак і вялікая колькасць патронаў.

На ўчастку чыгункі Мінск-Баранавічы за 6 дзён партызаны арганізавалі 5 крушэнняў воінскіх эшалонаў праціўніка. Разбіты 2 паравозы, 37 вагонаў з жывой сілай, аўтамашынамі і снаражэннем. Пад абломкамі вагонаў загінула 300 і паранена 60 салдат і афіцэраў. На гэтым-жа ўчастку чыгункі партызанамі падарвана 334 метры шляху.

Партызаны Брэсцкай, Беластоцкай, Вілейскай, Пінскай і іншых абласцей таксама ўзмацняюць свае ўдары па ворагу.

П. Кавалёў.

Крушэнні варожых цягнікоў

Партызанскі атрад, які дзейнічае ў Пінскай вобласці, за 10 дзён снежня пусціў пад адкос 2 нямецкія воінскія эшалоны, якія ішлі да лініі фронта. У выніку крушэнняў забіта і паранена не менш 200 гітлераўцаў. Апрача таго, совецкія патрыёты выразалі звыш 8 кілометраў тэлеграфна-тэлефоннай лініі сувязі праціўніка.

Па Совецкаму Саюзу

Шостая доменная печ у Магнітагорску

Будаўнікі трэста „Магнітастрой“ закончылі будаўніцтва, а металургі ўвялі ў дзеянне шостую магутную доменную печ Магнітагорскага ордэна Леніна металургічнага камбіната імені Сталіна. Гэта другая доменная печ, пабудаваная тут за час вайны. 25 снежня домна выдала першую плаўку.

Поспехі краснаярскіх калгаснікаў

У калгасах Краснаярскага края праходзіць агляд падрыхтоўкі да вясны. Ва Ўжурскім і Навасёлкаўскім раёнах многія калгасы сустракаюць новы год датэрміновым заканчэннем рамонта інвентара. Праведзена снегазатрыманне, вывезены на палі гной, адсартавана насенне, адрамантаваны ўвесь сельскагаспадарчы інвентар і збруя.

Павялічваецца вытворчасць цукру

Цукровыя заводы Узбекістана выпусцілі ў бягучым сезоне ў 3 разы больш прадукцыі, чым за сезон 1942-43 года.

За граніцай

Новыя налёты на Берлін

Як паведамляе англійскае міністэрства авіяцыі, у ноч на 30 снежня самалёты англійскай бамбардыровачнай авіяцыі зрабілі надзвычай жорсткі налёт на Берлін. На горад было скінута звыш двух тысяч тон фугасных і запальваючых бомбаў. Згодна паведамленняў лётчыкаў, якія прымалі ўдзел у гэтым налёце, бамбардыроўка была надзвычай канцэнтраванай, і дым пажараў узнімаўся на вышыню каля 5.000 метраў.

На працягу апошняга месяца гэта быў 8-ы налёт вялікіх сіл англійскай авіяцыі на германскую сталіцу. У часе гэтых налётаў на Берлін было скінута звыш 12.000 тон бомбаў.

* * *

ЛОНДАН, 3 студзеня. (ТАСС). Міністэрства авіяцыі паведамляе, што ў ноч на 3 студзеня злучэнні англійскіх бамбардыроўшчыкаў зрабілі новы вялікі налёт на Берлін. На горад скінута 1000 тон бомбаў.

Патоплен германскі лінкор

Англійскае марское міністэрства апублікавала камюніке, у якім расказваюцца падрабязнасці марской бітвы, у якой быў патоплены германскі лінкор „Шарнгорст“. Лінкор вышаў у мора па загаду Гітлера. Гітлер меў намер знішчыць такім шляхам караван суднаў саюзнікаў, які накіроўваўся ў СССР, і пасля гэтага аб'явіць аб вялікай перамозе.

Атрымалася наадварот. Каравану суднаў не было нанесена ніякіх страт, нямецкі-ж лінкор — патоплены.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ